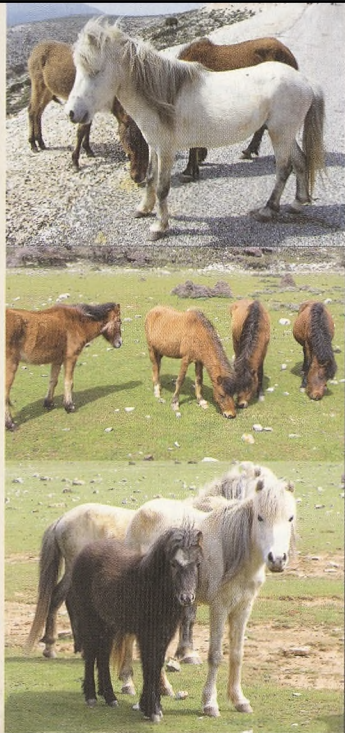

ΤΟ ΑΛΟΓΑΚΙ ΤΗΣ ΣΚΥΡΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ για την Προστασία του Περιβάλλοντος
και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς
Με τη συνεργασία του ΔΗΜΟΥ ΣΚΥΡΟΥ
και την υποστήριξη του
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ
ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΣΚΥΡΙΑΝΟ ΑΛΟΓΑΚΙ

Το Σκυριανό Αλογάκι συγκαταλέγεται στις πιο μικρόσωμες φυλές αλόγων στον κόσμο, μαζί με τα Shetland της Σκωτίας, το Dartmoor και Exmoor της Βρετανίας, το Chinese της Κίνας, το Timor της Ινδίας κ.α.

Ως κύρια φαινοτυπικά χαρακτηριστικά της Σκυριανής φυλής έχουν χρησιμοποιηθεί το ύψος ακρώμιου το οποίο θα πρέπει να κυμαίνεται μεταξύ των 98 και 109 εκατοστών, το χρώμα του τριχώματος το οποίο θα πρέπει να είναι κόκκινο - καφέ και το χρώμα της οπλής το οποίο θα πρέπει να είναι μαύρο. Επιπλέον ως κριτήριο ένταξης στην φυλή έχει χρησιμοποιηθεί και η γεωγραφική προέλευση των αλόγων.

Το Σκυριανό αλογάκι ανήκει στις αυτόχθονες ελληνικές φυλές αλόγων, οι οποίες διακρίνονται σε Πεδινού τύπου (Θεσσαλίας, Ανδραβίδας, Ζακύνθου) και Ορεινού τύπου (Κρήτης, Πηνείας, Πίνδου, Σκύρου).

ΚΑΤΑΓΩΓΗ

Επικρατούσα άποψη για την προέλευση του Σκυριανού αλόγου τοποθετεί την εμφάνιση του περίπου στο 2000 π.Χ., ως αποτέλεσμα της συνάντησης και επιμίσξης των άγριων φυλών Tarpan και Proto-Oriental. Θεωρείται μάλιστα το Σκυριανό αλόγο ως ο αρχαιότερος από τους τρεις εκπροσώπους της, εξαφανισμένης σήμερα, φυλής Tarpan. Άλλες απόψεις υποστηρίζουν την προέλευση του Σκυριανού αλό-

γου από το τρίνυχο ιππάριο ως αποτέλεσμα της απομόνωσης του τελευταίου στη Σκύρο, ενώ ακόμα έχουν προταθεί ως πρόγονοί του το άλογο του Prezvalski αλλά και το πόνι της Κασπίας.

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΕΚΤΡΟΦΗ

Κύριο χαρακτηριστικό της παραδοσιακής εκτροφής ήταν η ελεύθερη διαβίωση των αλόγων κατά τους χειμερινούς μήνες στο Νότιο τμήμα της Σκύρου, το λεγόμενο Βουνό. Η συλλογή των αλόγων από το Βουνό γίνονταν στο τέλος της άνοιξης, όταν τα άλογα αναζητώντας νερό προσέγγιζαν τη πηγή Νύφη. Μετά τη σύλληψη τα άλογα χρησίμευαν σχεδόν αποκλειστικά για τον αλωνισμό σιτηρών και ψυχανθών. Με την ολοκλήρωση του αλωνισμού άλλαζε και ο ρόλος του αλόγου από ζώο εργασίας σε ζώο αναψυχής.

ΘΕΣΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Πριν την επάνοδο των αλόγων στο Βουνό, εκτελούνταν δύο ιπποδρομίες, η πρώτη με το τέλος του αλωνισμού στις 29 Ιουνίου των Αγίων Αποστόλων και η δεύτερη στις 2 Σεπτεμβρίου του Αγίου Μάμα καθώς και μια επίδειξη αλόγων και παραδοσιακών φορεσιών πανηγυρικού χαρακτήρα η οποία συνδυάζονταν με την απογραφή και κατηγοριοποίηση των ζώων. Ο σημαίνων ρόλος του Σκυριανού αλόγου στην κοινωνία του νησιού έχει απεικονιστεί σε διάφορες μορφές λαϊκής τέχνης όπως τα παραδοσιακά κεντήματα και τα παραδοσιακά τραγούδια.

ΦΥΣΙΚΟΣ ΒΙΟΤΟΠΟΣ

Ο βιότοπος αυτός περιλαμβάνει σχεδόν ολόκληρο το Νότιο τμήμα του νησιού και έχει έκτα-

ση περίπου 35.000 στέμματα, το μεγαλύτερο μέρος του οποίου αποτελεί μοναστηριακή περιουσία. Το Σκυριανό άλογο μοιράζεται το βιότοπο αυτό με περίπου 40.000 αιγοπρόβατα.

ΧΡΗΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Αυτές οι δύο εκτροφές αιγοπροβάτων και αλόγων αποτελούσαν και τις κυριότερες κατευθύνσεις ζωικής παραγωγής στη Σκύρο. Ωστόσο το Σκυριανό άλογο εξαιτίας του μικρού του μεγέθους ενέπλεκε στις παραγωγικές διαδικασίες κυρίως παιδιά προσφηβικής και εφηβικής ηλικίας ως χειριστές του. Η εμπλοκή των νεαρών με το αλογάκι δεν εξαντλούνταν στην εξυπηρέτηση των καλλιεργητικών αναγκών αλλά επεκτείνονταν και στην ψυχαγωγία και την άσκηση. Συνέπεια αυτού του γεγονότος ήταν η αυξημένη συμμετοχή του Σκυριανού αλόγου στη σταδιακή ένταξη των νεαρών στην παραγωγική διαδικασία

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Η εκμηχάνιση της γεωργίας στις δεκαετίες του '50 και '60 οδήγησε στη μείωση του πληθυσμού των αλόγων και στην απομάκρυνση των νεαρών ηλικιών από την παραγωγική διαδικασία και κατά συνέπεια στην αποξένωση τους από το άλογο. Η έλλειψη οικονομικού οφέλους απ' την εκτροφή των αλόγων, οδήγησε σταδιακά το άλογο στο περιθώριο του κοινωνικού ιστού και στην παύση των εκδηλώσεων, όπως οι ιπποδρομίες και οι επιδείξεις. Ταυτόχρονα σταμάτησε και η συστηματική καταγραφή των γεννήσεων ενώ η ταυτόχρονη κοινωνική απαξίωση και των γαϊδουριών και η απελευθέρωση τους στο Βουνό μαζί με τα αλογάκια, οδήγησε σε ένα αυξημένο ποσοστό μουλαριών σε σχέση με το παρελθόν.

ΑΠΕΙΛΕΣ

Ο πληθυσμός των Σκυριανών αλόγων μπορούμε να πούμε ότι απειλείται κυρίως από:

- Την έλλειψη ελέγχου αναπαραγωγής τους, που έχει σαν αποτέλεσμα την αιμομιξία. Η αιμομιξία συνεπάγεται άμεσα τη μείωση της ανθεκτικότητας, βιωσιμότητας, βιοποικιλότητας και γονιμότητας του πληθυσμού.
- Τον αυξημένο αριθμό μουλαριών που γεννιούνται εξαιτίας του ανεξέλεγκτου ζευγαρώματος σκυριανών φοράδων με τα γαϊδούρια που διαβιούν στο Βουνό της Σκύρου.
- Από την υπερβόσκηση και συνεχή υποβάθμιση του βióτοπου.
- Από την απάλειψη της χρηστικότητας του αλόγου και την έλλειψη οικονομικού οφέλους.

ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Το Θεσμικό Πλαίσιο που αφορά στην προστασία του Σκυριανού αλόγου εκπορεύεται από το Προεδρικό Διάταγμα υπ' αριθμ. 434, «Μέτρα για τη διατήρηση και προστασία των αυτόχθονων φυλών των αγροτικών ζώων». Σύμφωνα με αυτό, το Σκυριανό αλογάκι είναι χαρακτηρισμένο ως κατηγορίας β (κατάσταση επισφαλής) ζωικό γενετικό υλικό. Ως αρμόδια αρχή που μεριμνά για τη λήψη των προβλε-

πόμενων μέτρων προστασίας ορίζεται η Δ/ση Ζωικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης.

Ως μέτρα προστασίας προβλέπονται:

- η χορήγηση ενίσχυσης στους ιδιοκτήτες των αλόγων
- η ελεγχόμενη εξαγωγή των αλόγων από το νησί και
- η δημιουργία και τήρηση γενεαλογικού μητρώου.

Στόχος των μέτρων αυτών ήταν η αύξηση του πληθυσμού των αλόγων και η διατήρηση της γενετικής καθαρότητας της φυλής.

Τι έχει γίνει μέχρι σήμερα:

- Από το 1948 έχει απαγορεύεται η εξαγωγή αρσενικών και θυλικών βάσει του Νομοθετικού Διατάγματος 1360/1942 περί βελτίωσης και ανάπτυξης της παραγωγής μονόπλων. Σήμερα, επιτρέπεται με ειδική άδεια μόνο η εξαγωγή αρσενικών.
- Το Σκυριανό Άλογο έχει ενταχθεί στον κανονισμό ΕΟΚ 2078/92 περί διατήρησης σπανίων ειδών αγροτικών ζώων.
- Σε συνεργασία με το Δήμο Σκύρου και με πιστώσεις του Υπ. Γεωργίας και της Δ/σης αγροτικής Ανάπτυξης Β. Ευβοίας κατασκευάζεται ένας χώρος 300 στρ. για να λειτουργήσει σαν το κέντρο αναπαραγωγής του Σκυριανού αλόγου στη Σκύρο.

- Ο φυσικός βιότοπος του αλόγου στη Σκύρο ανήκει στη μονή Μεγίστης Λαύρας του Αγ. Όρους, η οποία έχει κάνει αίτηση για ένταξη στον κανονισμό 1257/99 της Ε.Ε. περί μακροχρόνιας παύσης εκμετάλλευσης γεωργικών γαιών, και προβλέπεται να απαγορευθεί η βόσκηση για 10.000 στρ. επί 20 χρόνια.
- Ένας μέρος της περιοχής, το «Όρος Κόχυλας» έχει προταθεί για ένταξη στο NATURA 2000 ως περιοχή ιδιαίτερου φυσικού κάλους.

Σήμερα, Σκυριανά αλογάκια βρίσκουμε:

- **Στο νησί της Σκύρου.** Το 1821 ο αριθμός τους υπολογίζονταν σε 1000-2000 αλογα. Το 1967 ο πληθυσμός μειώθηκε στα 168 αλογα και το 1970 στα 81. Σήμερα, εκτιμάται ότι υπάρχουν γύρω στα 100-130.
- **Στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.** 69 αλογα φιλοξενούνται σήμερα στο Αγρόκτημα του Εργαστηρίου Φυσιολογίας Αναπαραγωγής Αγροτικών Ζώων του Τμήματος Ζωικής Παραγωγής του ΑΠΘ υπό την επιστημονική ευθύνη της Καθηγ. Μένης Αυδή.
- **Στο νησί της Κέρκυρας.** Γύρω στα 25 Σκυριανά αλογάκια φιλοξενούνται στο κτήμα της κ. Σύλβια Δημητριάδη-Steen, στα πλαίσια του προγράμματος Silva (Silva Project) το οποίο έχει σαν στόχο τη διάσωση και ελεγχόμενη αναπαραγωγή του Σκυριανού αλόγου εκτός Σκύρου.
- **Στην Αμφίκλεια (Παρνασσός).** Στο αγροτουριστικό αγρόκτημα «Αμφίκλεια» του κ. Κώστα Μώρου, φιλοξενείται μικρός αριθμός Σκυριανών αλόγων, καθώς και αλογα άλλων ελληνικών φυλών.

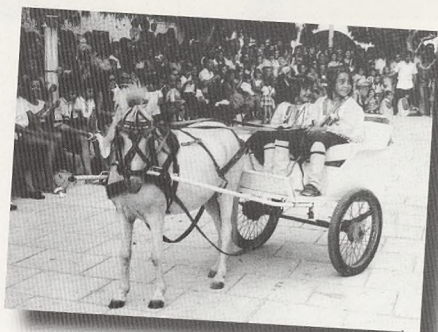
ΣΤΟΧΟΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Ως θεμιτοί στόχοι διαχείρισης μπορούν να αναφερθούν, με σειρά σπουδαιότητας, οι εξής:

1. **Η αύξηση του πληθυσμού.** Η αύξηση αυτή δεν πρέπει να είναι αλόγιστη. Ως οροφή του πληθυσμού που μπορεί να φιλοξενησει η Σκύρος πρέπει να θεωρηθεί η φέρουσα ικανότητα του φυσικού βιότοπου του αλόγου η οποία προσεγγίζει τα 1.000 άτομα.
2. **Η αναγκαιότητα διατήρησης των γενετικών πόρων της φυλής.** Η διατήρηση των γενετικών πόρων απαιτεί την εισαγωγή στην αναπαραγωγή μόνο καθαρόαιμων Σκυριανών αλόγων, τη γνώση της γενεαλογίας των αλόγων αυτών αλλά και την καταγραφή των σχετικών διαδικασιών σε επίσημο γενεαλογικό βιβλίο.
3. **Η διατήρηση του φυσικού βιότοπου** είναι ιδιαίτερα σημαντική για την επιβίωση του Σκυριανού αλόγου, που αποτελεί μια απ' τις ελάχιστες φυλές αλόγων που επιβιώνουν μέχρι σήμερα χωρίς να έχουν αποξενωθεί πλήρως απ' το φυσικό τους περιβάλλον.
4. **Η επίτευξη της οικονομικής βιωσιμότητας της εκτροφής.**
5. **Η επανένταξη του Σκυριανού αλόγου στον κοινωνικό ιστό του νησιού ώστε να αποτελέσει στοιχείο της καθημερινότητας των κατοίκων και ιδιαίτερα των νεότερων.**

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς σε συνεργασία με τον Τομέα Ζωικής Παραγωγής του Τμήματος Γεωπονίας του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, το Δήμο Σκύρου και με την υποστήριξη του ΥΠΕΧΩΔΕ στα πλαίσια του Προγράμματος «Προστασίας Περιβάλλοντος και Βιώσιμη Ανάπτυξη», οργάνωσε Ημερίδα Εργασίας με θέμα: «**Το Σκυριανό Αλογάκι, Σημερινή Κατάσταση - Προοπτικές & Προτάσεις Προστασίας και Διαχείρισης του Πληθυσμού του**».

Η Ημερίδα για το Σκυριανό αλογάκι σκοπό είχε:

- να παρουσιάσει την Οικονομοτεχνική Μελέτη Βιωσιμότητας του Σκυριανού Αλόγου που εκπονήθηκε από την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ στα πλαίσια του προγράμματος αυτού,
- να παρουσιάσει τα αποτελέσματα του ερευνητικού σκέλους του προγράμματος που εκπονήθηκε από το Α.Π.Θ., Τμήμα Γεωπονίας, Τομέα Ζωικής Παραγωγής,
- να προτείνει τα βασικά σημεία ενός Σχεδίου Δράσης

Από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε από τον Τομέα Ζωική Παραγωγής, Εργαστήριο Φυσιολογίας Αναπαραγωγής Αγρ. Ζώων του Τμήματος Γεωπονίας του Α.Π.Θ, υπό την επιστημονική ευθύνη των Καθηγ. Μ. Αυδή και

Καθηγ. Μ. Μπάνου, έγινε φανερό ότι:

- Η αιμομιξία σε ένα προστατευόμενο πληθυσμό συνεπάγεται την απειλή του.
- Η μείωση της ανθεκτικότητας, βιωσιμότητας, γονιμότητας ενός πληθυσμού έχει άμεση σχέση με τον αυξημένο συντελεστή αιμομιξίας. **Στην παρούσα μελέτη ο συντελεστής αιμομιξίας στον κλειστό πληθυσμό που μελετήθηκε ήταν από 0,03 έως 0,25** (ο συντελεστής έχει τιμή 0 για τα καθαρόαιμα ζώα και 1 για τα πλήρως αιμόμικτα).

Από την οικονομοτεχνική μελέτη βιωσιμότητας που εκπονήθηκε από την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ σε συνεργασία με τον γεωπόνο κ. Ε. Ευεργέτη αλλά και από τις παρεμβάσεις των άλλων ομιλητών και τα προτεινόμενα μέτρα διαχείρισης έγινε σαφές ότι είναι απαραίτητη:

- Η ενημέρωση και συμπλήρωση του υπάρχοντος μητρώου Σκυριανών Αλόγων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
- Η ίδρυση Φορέα Εκτροφέν με την συμ-

μετοχή του Δήμου Σκύρου, ο οποίος και θα είναι υπεύθυνος για την ίδρυση και τήρηση γενεαλογικού βιβλίου και για την **έκδοση πιστοποιητικών γνησιότητας** για τα ζώα που γεννιούνται είτε στο νησί είτε εκτός αυτού.

- Η **αλλαγή του νόμου 1360/1942** περί απαγόρευσης εξαγωγής των θηλυκών αλόγων, ώστε να δοθούν ευκαιρίες για την ανάπτυξη κι άλλων κέντρων αναπαραγωγής εκτός της Σκύρου και να αποφευχθεί ο κίνδυνος εξαφάνισης του πληθυσμού (π.χ. από μία επιδημία στη Σκύρο).
 - Η **διατήρηση του φυσικού βιότοπου αποτελεί πρώτη προτεραιότητα**. Τα τελευταία χρόνια υπάρχει αυξημένος ανταγωνισμός εξαιτίας της άμετρης αύξησης του πληθυσμού των αιγοπροβάτων αλλά και των γαϊδουριών στο βουνό.
- Μέτρα** που θα μπορούσαν να ληφθούν για την αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού είναι ο αποκλεισμός ή η στέρωση των γαϊδουριών που διαβιούν εκεί καθώς και η μείωση του αριθμού των αιγοπροβάτων σε επιλεγμένες για τα άλογα νομές.
- Η **ενδυνάμωση των υπάρχοντων μονάδων εκτροφής στη Σκύρο** και η **ένταξη**

στο καθεστώς επιδοτήσεων και άλλων περιοχών της Ελλάδας, όπου γίνονται αξιολογες προσπάθειες εκτροφής, όπως στην Κέρκυρα, την Αμφίκλεια, καθώς και σε άλλες αγροτουριστικές ή ιπποτουριστικές μονάδες.

- Η **ολοκλήρωση και η λειτουργία του «Κέντρου Ελεγχόμενης Αναπαραγωγής του Σκυριανού Αλόγου και Επισκεψιμότητας»** από το Δήμο Σκύρου που χρήζει περαιτέρω στήριξη από τους αρμόδιους φορείς.
- Η **επανένταξη του Σκυριανού Αλόγου στον κοινωνικό ιστό** του νησιού αποτελώντας στοιχείο της καθημερινότητας και της παραγωγικής διαδικασίας με νέες δραστηριότητες όπως, ο **ιππικός τουρισμός**, η **θεραπευτική ιππασία**, ο **αγροτουρισμός**, η **διενέργεια ιπποδρομιών και επιδείξεων**.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΚΥΡΙΑΝΟ ΑΛΟΓΑΚΙ:

www.ellinikietairia.gr www.skyrosnet.gr
www.skyrianhorse.org, www.amfikaia.gr

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Τριπόδων 28, 105 58 Αθήνα

Τηλ.: 210-3225245, 3226693, Φαξ: 210-3225240

E-mail: elet@ellinikietairia.gr

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΣΚΥΡΙΑΝΟ ΑΛΟΓΑΚΙ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς ιδρύθηκε το 1972 ως Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία και από το 1978 λειτουργεί ως μη κερδοσκοπικό Σωματείο με στόχο να τονώσει το ενδιαφέρον των Ελλήνων για την αξία της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, τη σημασία της οικολογικής ισορροπίας και την ανάγκη ενεργού προστασίας του περιβάλλοντος.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ έχει ήδη από το 1998 επικεντρώσει το ενδιαφέρον της στην προστασία και διάσωση των Ελληνικών φυλών αλόγων. Το άλογο είναι ίσως το ζώο που είναι πιο στενά από κάθε άλλο συνδεδεμένο ταυτόχρονα τόσο με την ελληνική φύση όσο και με την μακραίωνη πολιτιστική μας παράδοση, ιστορία και τέχνη. Σε ελάχιστους άλλους λαούς το άλογο έχει τόσο όμορφα απεικονιστεί σε ζωφόρα αγγεία, νομίσματα αλλά και αποτελεί συνθετικό πολλών κύριων ονομάτων (Φίλιππος, Ιπποκράτης, Ιππόλυτος).

Και όμως σήμερα τα λίγα ελληνικά άλογα που απομένουν δεν έχουν λόγο για να υπερασπιστούν την ύπαρξη και επιβιώσή τους. Σε μια περίοδο που η προστασία της βιοποικιλότητας αναγνωρίζεται διεθνώς και προστατεύεται με διεθνείς συμβάσεις, σε μια εποχή που «κατασκευάζονται» ενδιαφέροντα και πόλοι έλξης τουρισμού εσωτερικού και εξωτερικού, γύρω από τον αθλητισμό, την αναψυχή και το περιβάλλον είναι αδιανόητο να υπάρχουν έξι φυλές ελληνικών αλόγων που συνολικά αριθμούν λιγότερα από 800 ζώα, που να χάνονται στην ανατολή της τρίτης χιλιετίας. Η ζημιά είναι υλική, πολιτιστική και πάνω από όλα ηθική.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ αισθάνθηκε ως ηθικό βάρος να βοηθήσει σε συνεργασία με άλλους ευαισθητοποιημένους φορείς ειδικούς επιστήμονες και ιδιώτες, προς την κατεύθυνση της προστασίας και διάσωσης των ελληνικών φυλών αλόγων.

- Το 1998 διοργάνωσε Ημερίδα με τη συμμετοχή ειδικών επιστημόνων και πολλών αρμόδιων φορέων. Το κυριότερο συμπέρασμα της Ημερίδας ήταν ότι οι φυλές αυτές αποτελούν για την Ελλάδα σημαντικά στοιχεία πολιτιστικής κληρονομιάς αλλά και πηγή οικονομικού ενδιαφέροντος.
- Από το 1999 συνεργάζεται με το οικολογικό αγρόκτημα ΑΜΦΙΚΑΙΑ, στο οποίο μεταξύ άλλων εκτρέφονται και άλογα ελληνικών φυλών.
- Το 2004 προχωρώντας ένα ακόμη βήμα στον δρόμο για την προστασία και διάσωση των ελληνικών φυλών αλόγων, και σε συνεργασία με την καθηγ. Μ. Αυδή, υπεύθυνη του Αγροκτήματος του Τομέα Ζωικής Παραγωγής του Τμήματος Γεωπονίας, του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και τη συνεργασία του Δήμου Σκύρου, ανέλαβαν την εκπόνηση ενός Σχεδίου Δράσης για τη Μελέτη και Προστασία του Πληθυσμού του Σκυριανού Αλόγου στα πλαίσια του Προγράμματος «Προστασία Περιβάλλοντος και Βιώσιμη Ανάπτυξη» με την υποστήριξη του ΥΠΕΧΩΔΕ.

Κάθε απώλεια είδους πρέπει να θεωρείται στις μέρες μας ανεπίτρεπτη. Τόσο το Σκυριανό αλογάκι όσο και οι άλλες ελληνικές φυλές αλόγων είναι απολύτως αναγκαίο και εφικτό να προστατευτούν και να δοθούν κίνητρα για την ουσιαστική ενδυνάμωσή τους.

Κείμενα: Ε. Ευεργέτης, Ν. Κρητικός, Β. Μαντζάρα, Α. Ρήγα

Φωτό: Β. Μαντζάρα, Ημερολόγιο Δημοτικού Σχολείου Σκύρου 2004